

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2009/977
Karar No : 2013/811

REKABET KURUMU

Tarih : 12.12.2013
Sayı : 8273

Temyiz Eden (Davalı) : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B-3 Blok - Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Nagehan Özseyhan - Aynı adreste

Karşı Taraf (Davacı) : Konya Metro Turizm Seyahat ve Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. İlke Üsartırır

Şirinevler Mh. Meriç Sk. Arslanhan No: 8/17

Bahçelievler/İSTANBUL

İstemin Özeti : Danıştay Onüçüncü Dairesinin 16/12/2008 günlü, E:2006/4796, K:2008/7686 sayılı kararının temyizden incelemeye bozulması, davalı idare tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mustafa Karabulut

Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, dosyanın tekemmül ettiği anlaşıldığından davalı idarenin yürütmenin durdurulması istemi görüşülmeyerek dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek verilen Rekabet Kurulu'nun 20.07.2006 tarih ve 06-53/687-194 sayılı kararının, davacıya ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 16/12/2008 günlü, E:2006/4796, K:2008/7686 sayılı kararıyla; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükümlerinden bahisle, olayda; Konya Otobüs İşletmecileri Nakliyecileri ve Acentecileri Derneği ve Konya'da faaliyet gösteren şehirlerarası turizm şirketlerinin anlaşarak fiyat tespit etmek ve servis hizmeti gibi bazı hizmetleri kaldırmak yolu ile Konya merkezli şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarında rekabeti kısıtladıkları iddiasını içeren şikâyet dilekçelerinin Rekabet Kurumu kayıtlarına intikali üzerine, 4054 sayılı Kanun kapsamında açılan ön araştırma ve soruşturma sonrasında verilen Rekabet Kurulu'nun 18/08/2004 günlü, 04-55/751-188 sayılı kararının soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce iptal edildiği, Danıştay'ın iptal kararı üzerine, ilk inceleme ve soruşturmaya ait tüm savunma, ek savunma, sözlü savunma tutanakları, raporlar, Danıştay'ın iptal kararları, dosyada yer alan bütün bilgi ve belgelerin yeniden incelenmesi sonucunda dava konusu karar ile, Konya Metro Turizm Sey. ve Tic. Ltd. Şti. ile Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.'nin ekonomik birlik oluşturması nedeniyle, bu iki teşebbüsün tek bir teşebbüs olarak kabul edilerek işlem

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2009/977

Karar No : 2013/811

yapılmasına, Özkaymak Turizm Ltd. Şti. ve Konya Metro Turizm Sey. ve Tic. Ltd. Şti. ile Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş.'nin oluşturduğu ekonomik birliğin, Konya merkezli şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı pazarında fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerine, bu ihlalleri nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, 2002 yılı cirolarının takdiren %1,25'i olmak üzere Özkaymak Turizm Ltd. Şti.'nin 83.131,68-TL para cezası ile cezalandırılmasına, Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A.Ş. ile Konya Metro Turizm Sey. ve Tic. Ltd. Şti.'nin oluşturduğu ekonomik birliğin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında önceki yıllarda soruşturma geçirmiş olması karşısında ve yürütülen soruşturma sürecinde de yerinde inceleme çalışmalarına engel olmak ve zorlaştırmak suretiyle ihlâlin tespitini imkânsız kılmaya yönelik çaba sarf ederek ihlâlin oluşumundaki kusurunu ağırlaştırmış olması nedeniyle 2002 yılı cirosunun takdiren %1,50'si üzerinden 1.270.361,55-TL para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiğinin anlaşıldığı; dava konusu kararın alınmasına konu edilen tüm delillerin, önaraştırma ve soruşturma raporlarında, yazılı ve sözlü savunmalarında yer aldığı görüldüğünden, bu anlamda yeniden soruşturma açılmasını ve yapılmasını gerekli kılan bir hususun da bulunmaması nedeniyle, Danıştay kararındaki gerekçe doğrultusunda, soruşturmayı yürüten üyenin bulunmadığı Kurul toplantısında, mevcut üyelerle yeniden karar alınmasında hukuka aykırılık görülmediğini belirttikten sonra, dava konusu uyuşmazlığın esasına gelince; Rekabet Kurulu'nca, Konya Metro hisselerinin %50'sini elinde bulunduran Galip Öztürk'ün, Metro A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürüttüğü ve ayrıca bu teşebbüsün hisselerinin %75'ini kontrol ettiği, bunun yanısıra davacı Konya Metro hisselerinin %25'inin kontrolünü elinde bulunduran Ekrem Öztürk'ün, Metro A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'nda görev yaptığı, dolayısıyla, Konya Metro hisselerinin %75'ine sahip iki kişinin aynı zamanda Metro A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'nda yer aldığı, ayrıca her iki teşebbüsün %50 ve %75 oranındaki hisselerinin aynı gerçek kişiye ait olduğu, sonuç olarak her iki teşebbüsün de karar mekanizmalarında ağırlıklı olarak aynı şahıslar bulunduğu, söz konusu teşebbüslerin ekonomik bir bütünlük oluşturduklarının tespit edildiği ve bu tespitlere göre de; Metro A.Ş. ile Konya Metro şirketlerinin oluşturduğu ekonomik birliğin, 2002 yılı cirosunun takdiren %1,50'si üzerinden 1.270.361,55-TL idarî para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiğinin anlaşıldığı, dava dosyasının incelenmesinden; Konya İli merkezli, otobüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri pazarında, Konya'dan; İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Alanya'ya hareket eden otobüslerin 2003 yılı Mayıs ayı'na ilişkin toplam 2404 adet faturasının incelenmesi sonucu, Özkaymak ve Metro A.Ş.'nin, 12/05/2003 tarihli faturalarının günün ilk saatlerinde uygulanan fiyat artış oranlarının, maliyetlerde bu yönde bir artış olmaksızın, İstanbul için %39,3; Ankara için %50; İzmir için %40; Alanya için %33 ve Antalya için %50 olarak gerçekleştiği, bu kadar yüksek oranlardaki fiyat artışlarının, basiretli bir tacirin şeffaf bir pazarda, rekabet kısıtlamalarının bulunmaması halinde uygulayacağı bir zam oranı olarak kabul edilemeyeceği, zira rakip şirketin, bu oranın biraz altında bir oranda fiyat artışı yapması halinde, önemli oranda pazar payı kaybı yaşayacağı, halihazırda uygulanan fiyatların, ilgili şirketler tarafından 12.05.2003 tarihinde yüksek oranlarda zam yaparak fiyatlarını bir anlaşma çerçevesinde artırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerinin görüldüğü, bununla birlikte, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerin teşebbüs olarak kabul edilmesi nedeniyle, Konya Otogar'ında bulunan firmaların acenteliğini ve bu anlamda Metro A.Ş.'nin de acenteliğini yapan davacı şirketin, 4054 sayılı Kanun uyarınca teşebbüs olduğu tartışmasız olmakla beraber Metro A.Ş.'nin acentesi olması nedeniyle, ortaya çıkan fiyatı uygulayıcı konumda bulunduğu, bu itibarla Özkaymak ve Metro A.Ş. tarafından gerçekleştirilen fiyat oluşumunda belirleyici olmaması nedeniyle, davacı

Şirketin Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde taraf olarak kabulüne olanak bulunmadığı, bu durumda, Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde Metro A.Ş. tarafından fiyatları belirlenen biletleri satan, bu firmanın acentesi olan davacı şirkete 4. maddeyi ihlâl ettiği için, bahisle, idarî para cezası verilmesi olanağı bulunmadığından, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, Metro A.Ş. ve davacı Konya Metro'nun, ekonomik birlik oluşturduğundan bahisle her iki teşebbüsün cirosunun toplamı esas alınarak idarî para cezası verilmesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle dava konusu Rekabet Kurulu'nun 20/07/2006 günlü, 06-53/687-194 sayılı kararının, davacıya ilişkin kısmının iptaline karar verilmiştir.

Davallı idare, anılan kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 3. maddesinde; teşebbüsün, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri ifade ettiği belirtilmiş, maddenin gerekçesinde de; teşebbüsün tanımı yapılırken ekonomik bütünlük ilkesinin benimsendiği, yani bir yavru şirketin tek başına değil, bağlı olduğu diğer şirket veya şirketlerle birlikte değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yasa'nın "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

- a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesi,
- b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,
- f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi.

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." hükmüne yer verilmiş, Yasa'nın işlem tarihinde

Yürürlükte bulunan "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin 2. fıkrasında ise, bu Kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlarla bu Kanunun 11. maddesinin (b) bendinde yazılı davranışlarda bulunanlara iki yüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirin yüzde onuna kadar para cezası verileceği, belirtilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Rekabet Kurulu'nca, Konya Metro hisselerinin %50'sini elinde bulunduran Galip Öztürk'ün, Metro A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürüttüğü ve ayrıca bu teşebbüsün hisselerinin %75'ini kontrol ettiği, bunun yanı sıra davacı Konya Metro hisselerinin %25'inin kontrolünü elinde bulunduran Ekrem Öztürk'ün, Metro A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'nda görev yaptığı, dolayısıyla, Konya Metro hisselerinin %75'ine sahip iki kişinin aynı zamanda Metro A.Ş.'nin Yönetim Kurulu'nda yer aldığı, ayrıca her iki teşebbüsün %50 ve %75 oranındaki hisselerinin aynı gerçek kişiye ait olduğu, sonuç olarak her iki teşebbüsün de karar mekanizmalarında ağırlıklı olarak aynı şahıslar bulunduğu, söz konusu teşebbüslerin ekonomik bir bütünlük oluşturduklarının tespit edildiği ve bu tespitlere göre de; Metro A.Ş. ile Konya Metro şirketlerinin oluşturduğu ekonomik birliğin, 2002 yılı cirosunun takdiren %1.50'si üzerinden 1.270.361,55-YTL idarî para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmakta olup, temyize konu Daire kararında da belirtildiği üzere Konya İli merkezli, otobüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri pazarında, Konya'dan; İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Alanya'ya hareket eden Özkaymak ve Metro A.Ş.'nin 12/05/2003 tarihinde bilet satış fiyatlarında yaptıkları artış oranlarının, maliyetlerde bu yönde bir artış olmaksızın, İstanbul için %39,3; Ankara için %50; İzmir için %40; Alanya için %33 ve Antalya için %50 olarak gerçekleştiği, bu kadar yüksek oranlardaki fiyat artışlarının, basiretli bir tacirin şeffaf bir pazarda, rekabet kısıtlamalarının bulunmaması halinde uygulayacağı bir zam oranı olarak kabul edilemeyeceği sonucuna varılmaktadır. Bu itibarla, ilgili şirketler tarafından 12/05/2003 tarihinde yüksek oranlarda zam yapılmak suretiyle, bilet fiyatlarının bir anlaşma çerçevesinde artırıldığı, böylece 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği anlaşılmaktadır.

Davacıya verilen para cezasına gelince; dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla; Konya Metro Turizm hisselerinin %75'ine sahip iki kişinin, aynı zamanda Metro Motorlu Taşıtlar'ın yönetim kurulunda görevli bulunduğu, ayrıca her iki teşebbüsün %50 ve %75 oranındaki hisselerine aynı gerçek kişinin sahip olduğu, buna göre, her iki teşebbüsün karar mekanizmalarında ağırlıklı olarak aynı şahısların bulunduğu gerekçesiyle her iki teşebbüsün ekonomik bütünlük oluşturduğuna karar verilip, bu iki teşebbüsün cirosu birleştirilerek, bu ciro üzerinden idari para cezasının uygulandığı görülmektedir. Rekabet Kurulu'nca her iki teşebbüsün cirosunun birleştirilmesinin temel dayanağının, teşebbüslerin hisse ve yönetim yapıları olduğu anlaşılmakta olup, teşebbüslerin belirtilen yapıları dikkate alındığında, Metro Motorlu Taşıtlar Taşımacılık San. ve Tic. A. Şirketinin Konya Metro Turizm ve Tic. Ltd. Şirketini kontrol ettiğine ve bu iki teşebbüsün ekonomik birlik oluşturduğuna ilişkin değerlendirmede rekabet hukukuna aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda; davacı şirketin Konya Otogar'ında yaşanan rekabet ihlâlinde taraf olarak kabulüne olanak bulunmadığına ilişkin Daire kararındaki değerlendirmenin aksine, her iki teşebbüsün ekonomik birlik oluşturduğundan hareketle bu iki teşebbüsün cirosunun toplamı esas alınarak idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.

DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2009/977

Karar No : 2013/811

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin kabulüne, Danıştay Onüçüncü Dairesinin 16/12/2008 günlü, E:2006/4796, K:2008/7686 sayılı kararının BOZULMASINA, yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmediğinden 25,60 TL harcın istemi halinde davalı idareye iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 11/03/2013 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan
Sinan
YÖRÜKOĞLU

Üye
Halide Ayfer
ÖZDEMİR

Üye
Nüket
YOKLAMACIOĞLU
X

Üye
İbrahim
BERBEROĞLU
X

Üye
Gürsel
MEKİK

Üye
Kadir
ÖZKAYA

Üye
Şaban
IŞIK

Üye
Ali İhsan
ŞAHİN

Üye
İbrahim
ALİUSTA

Üye
Halil
ÇIRAK

Üye
Mustafa
GÖKÇEK

Üye
Vahit
BEKTAŞ

Üye
Hasan
GÜZELER

Üye
Orhan
BOYRAZ

Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Prof. Dr. Ali Dursun
ULUSOY

Üye
Fatih
ÇİHANGİR
X

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2009/977

Karar No : 2013/811

KARŞI OY

X- Temyiz edilen kararla ilgili dosyanın incelenmesinden; Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı anlaşıldığından, temyiz isteminin reddi ile temyize konu kararın onanması gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Üye
Nüket
YOKLAMACIOĞLU

Üye
İbrahim
BERBEROĞLU

Üye
Fatih
CİHANGİR

